ANKARA
INTERNATIONAL CONGRESS ON SCIENTIFIC RESEARCH-IX

December 26-29, 2023 / Ankara, Turkiye

EDITORS
Prof. Dr. Pınar ALTIOK GÜREL
Dr. Kenan BEŞALTI

Volume-2

ISBN: 978-1-955094-86-3

www.ankarakongresi.org

Copyright © Liberty

ANKARA
INTERNATIONAL CONGRESS ON SCIENTIFIC RESEARCH-IX

December 26-29, 2023 / Ankara, Turkiye

EDITORS
Prof. Dr. Pınar ALTIOK GÜREL
Dr. Kenan BEŞALTI

30.12.2023
by Liberty Academic Publishers
New York, USA

ALL RIGHTS RESERVED NO PART OF THIS BOOK MAY BE REPRODUCED IN ANY FORM, BY PHOTOCOPYING OR BY ANY ELECTRONIC OR MECHANICAL MEANS, INCLUDING INFORMATION STORAGE OR RETRIEVAL SYSTEMS, WITHOUT PERMISSION IN WRITING FROM BOTH THE COPYRIGHT OWNER AND THE PUBLISHER OF THIS BOOK.

© Liberty Academic Publishers 2023
The digital PDF version of this title is available Open Access and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 license (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits adaptation, alteration, reproduction and distribution for noncommercial use, without further permission provided the original work is attributed. The derivative works do not need to be licensed on the same terms.

ISBN: 978-1-955094-86-3

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

ANKARA INTERNATIONAL CONGRESS ON SCIENTIFIC RESEARCH-IX

DATE and PLACE

December 26-29, 2023 / Ankara, Turkiye

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE
iksadinstitute.org
iksad.org.tr
iksadyayinevi.com

ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK
Assoc. Prof. Dr. Özlem ÜLGER
Elvan CAFAROV
Assoc. Prof. Dr. Gönül SAMEDOVA

COORDINATORS

Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 886
NUMBER of REJECTED PAPERS - 70

PARTICIPANT COUNTRIES

Türkiye-421, Albania-5, Algaria-34, Azerbaijan-28, Bangladesh-3, Bosnia and Herzegovina-1, Bulgaria-2, Colombia-1, Congo-1, Egypt-1, Ethiopia-1, Philippines-1, Georgia-6, Hungary-1, India-124, Indonesia-50, Iran-6, Iraq-3, Kazakhstan-8, Kyrgyzstan-3, Kosovo-2, Macedonia-3, Malaysia-4, Moldova-1, Morocco-45, Nigeria-57, Oman-1, Pakistan-36, Poland-1, Portugal-1, Romania-4, Russia-4, Saudi Arabia-3, Senegal-2, Serbia-2, Sudan-1, Suudi Arabistan-1, Tunisia-4, Ukraine-5, United Kingdom-1, Uzbekistan-5, Vietnam-2, West Africa-1

SCIENCE BOARD

Prof. Dr. Emine KOCA, Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Umran TURKYILMAZ, Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Fatma KOÇ, Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Mustafa ÜNAL, Erciyes University
Prof. Dr. Nadezhda KHAN, Karagandy State University
Prof. Dr. Necati DEMİR, Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Emine Gül CANSU ERGÜN, Başkent University
Assoc. Prof. Dr. Ferit GÜRBÜZ, Hakkari University
Assoc. Prof. Dr. Hacı Bekir ÖZERKAN, Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Halil AKMESE, Necmettin Erbakan University
Assoc. Prof. Hare KILIÇASLAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Mustafa GÜLEÇ, Ankara University
Assoc. Prof. Dr. Pınar GÜL, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Ümran TURKYILMAZ, Gazi University
Dr. ABHISHEK GUPTA, Chaudhary Charan Singh University
Dr. Arzuhan Burcu GÜLTEKİN, Ankara University
Dr. Bouthaina SAYAD, University of Blida
Dr. Ceylan GÜNDEĞER, Aksaray University
Dr. Çağla GÜR, Uluslararası Kıbrıs University
Dr. Didem DEMİRALP, Hacı Bayram Veli University
Dr. Dilek Şura ÖZDEN DİNÇ, Yüksek İhtisas University
Dr. Esra Eylem KARATAŞ, Yıldız Teknik University
Dr. Ferit SÖNMEZ, Abant İzzet Baysal University
Dr. Feruza MUSAEVA, Uzbekistan Language Institute
Dr. Fidan QASIMOVA, Azerbaijan National Academy of Sciences
Dr. Fulya KİNCAL, Kırklareli University
Dr. Gülcan DEMİROĞLU TOPÇU, Ege University
Dr. Güller ŞAHİN, Kütahya University of Health Sciences
Dr. Hatice Gül ÖNDER, Ankara Hacı Bayram Veli University
Dr. İhsan Seyit ERTEM, Gazi University
Dr. Jale COŞKUN, İstanbul Aydın University
Dr. Kerem ASMAZ, Yıldız Teknik University
Dr. Leyla ÇİMEN, Gaziantep Islamic Science and Technology University
Dr. Malik YILMAZ, Atatürk University
Dr. Mehmet Fırat BARAN, Siirt University
Dr. Mehmet KARAKILCIK, Çukurova University
Dr. Mehmet YARDIMCI, Tekirdağ Namık Kemal University
Dr. Mehmet YILDIZ, Ankara University
Dr. Murat EYVAZ, Gebze Technical University
Dr. Mustafa Hicabi BÖLÜKDEMİR, Gazi University
Dr. Özcan EKİCİ, Dicle University
Dr. Polat YÜCEKAYA, Çanakkale Onsekiz Mart University
Dr. Pratibha, Kishhanlal State College

Dr. Recep AKKAYA, Cumhuriyet University
Dr. Roopali Sharma, Amity University Uttar Pradesh Noida
Dr. Sadiye KAYAARSLAN, Kırıkkale University
Dr. Semra KOCATAŞ, Cumhuriyet University
Dr. Shrawani SHAGUN, Mody University
Dr. Şaban KARAGİGLİOĞLU, Sinop University
Dr. Şerife YILDIZ, Selçuk University
Dr. Şeyda Ferah ASLAN, Çanakkale Onsekiz Mart University
Dr. Tamanna SAXENA, Amity University Uttar Pradesh Noida
Dr. Tenzile RUSTEMHANLI, Azerbaijan National Academy of Sciences
Dr. Yalçın KAYALI, Ankara University
Dr. Yusuf GENÇ, Sakarya University
Dr. Zeynullina AYMAN, S. Toraygirov Pavlodar University
Mohamed El Malki, Mohamed First University

ANKARA
INTERNATIONAL CONGRESS ON SCIENTIFIC RESEARCH-IX

CONGRESS PROGRAM

December 26-29, 2023 / Ankara, Turkiye

Zoom Meeting ID: 897 0755 8402
Zoom Passcode: 262728

Join Zoom Meeting
https://us02web.zoom.us/j/89707558402?pwd=am51SWNKY0FlNk5Cck1TSHcvdDBPUT09

PARTICIPANT COUNTRIES (42):

Türkiye, Albania, Algaria, Azerbaijan, Bangladesh, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Colombia, Congo, Egypt, Ethiopia, Philippines, Georgia, Hungary, India, Indonesia, Iran, Iraq, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Kosovo, Macedonia, Malaysia, Moldova, Morocco, Nigeria, Oman, Pakistan, Poland, Portugal, Romania, Russia, Saudi Arabia, Senegal, Serbia, Sudan, Tunisia, Ukraine, United Kingdom,

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ❖ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ❖ Online sunum yapabilmek için **https://zoom.us/join** sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ❖ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ❖ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ❖ Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- ❖ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ❖ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ❖ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ♦ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ♦ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ♦ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ♦ Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- ♦ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ❖ To be able to attend a meeting online, login via **https://zoom.us/join** site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- ❖ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ❖ The Zoom application can be used without registration.
- ❖ The application works on tablets, phones and PCs.
- ❖ The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- ❖ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ❖ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ♦ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ♦ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ♦ Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- ♦ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

-KONSER-

26.12.2023
09.00

28.12.2023, Thursday

Ankara Time
$11^{30} : 13^{30}$

Session-2
Hall-5

HEAD OF SESSION: Feryat ALKAN

AUTHOR(S)	ORGANISATION	TOPIC TITLE
İdris TOYRAN Nursel YALÇIN	*Gazi University*	EVALUATION OF DATA SHARED ON SOCIAL MEDIA IN TERMS OF SECURITY AND PRIVACY
Ömer AYDINLIOĞLU Fikriye ÇELİK	*Sivas Cumhuriyet University*	SEX SELLS: INVESTIGATION OF VIEWER REACTIONS TO AUTOMOBILE ADVERTISEMENTS THROUGH RECEPTION ANALYSIS
Aydın YEŞİLYURT	*Akdeniz University*	HERMENEUTICS AND SPIRITUAL SCIENCE IN DIFFERENT DISCIPLINES: A COMPILATION ON SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS IN THE CONTEXT OF THINKERS
Feryat ALKAN	*Muş Alparslan V*	A STUDY ON THE REASONS FOR SOCIAL MEDIA USE
Hacer AKER Sinan BİÇİCİ	*Selcuk University*	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE RESEARCH TRENDS IN SOCIAL MEDIA ADVERTISING

Ömer AYDINLIOĞLU Fikriye ÇELİK	SEX SELLS: INVESTIGATION OF VIEWER REACTIONS TO AUTOMOBILE ADVERTISEMENTS THROUGH RECEPTION ANALYSIS	2147-2148	2
Aydın YEŞİLYURT	HERMENEUTICS AND SPIRITUAL SCIENCE IN DIFFERENT DISCIPLINES: A COMPILATION ON SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS IN THE CONTEXT OF THINKERS	2149-2156	2
Feryat ALKAN	A STUDY ON THE REASONS FOR SOCIAL MEDIA USE	2157-2161	2
Hacer AKER Sinan BİÇİCİ	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE RESEARCH TRENDS IN SOCIAL MEDIA ADVERTISING	2162-2174	2
Sènakpon Socrate Sosthène TOBADA Mahuton Géoffroy DJESSOU	SEMIOTICS OF LOVE IN THE SONGS OF GBEZE IN BENIN	2175	2
Vikas Dattatray DHUMAL	CONNECTIONS AND CULTURAL EXCHANGES OF INDIAN OCEAN WITH GULF	2176	2
Gökçenaz GAYRET	PATRIARCHAL AND RACIST REPERCUSSIONS IN MAGGIE GEE'S THE WHITE FAMILY	2177-2183	2
Gökçenaz GAYRET	CLASS CONFLICT AND MORAL REFORM IN SAMUEL RICHARDSON'S PAMELA	2184-2191	2
Hazar Faruk GÜVEN Yunus MAVIŞ	THE IMPLEMENTATION AND LITERARY IMPACT OF THE STREAM OF CONSCIOUSNESS TECHNIQUE IN VIRGINIA WOOLF'S 'THE STRING QUARTET'	2192	2
Dipak Kumar MANDAL Manish TIWARI Sukhdev SINGH	FRACTURED HUMAN SUBJECTS: THE UNHEARD CRIES OF DALIT WOMEN	2193	2
Karem Abdellatif AHMED MOHAMED	OPTIMIZING SPEAKING SKILLS THROUGH BACKCHANNELLING STRATEGIES	2194	2
Sabrina HAOUES Mohamed Athmane YALLESE Salim BELHADI Alper UYSAL	IMPACT OF CUTTING PARAMETERS ON TANGENTIAL CUTTING FORCES (FZ) WHEN DRY MACHINING GFRP	2195	2
J Divya BHARATHI R Vishnu CHITHRA Dr A KAMARAJ	DESIGNING OF 8-TAP FIR FILTER USING QCA DESIGNER FOR SPEECH PROCESSING	2196-2204	2
Abderraouf GHERISSI	MECHANICAL SOLAR PANEL CLEANING SYSTEM	2205	2
Shekhar JHA Dhiren PATEL	LOW-COST ENERGY HARVESTER USING FLUTTERING WIND BELT	2206	2

FARKLI DİSİPLİNLERDE HERMENÖTİK VE TİN BİLİMİ: DÜŞÜNÜRLER ÜZERİNDEN BENZER VE FARKLI YÖNLERİ ÜZERİNE BİR DERLEME

Arş. Gör. Aydın YEŞİLYURT
Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi
ORCID: 0000-0003-3136-2437

Özet
Hermenötik ve tin bilimi, farklı disiplinlerde önemli birer araştırma alanı olarak değerlendirilse de her iki disiplin arasında birtakım benzerlikler ve farklılıklar da bulunmaktadır. Söz konusu benzerlik ve farklılıklar birçok düşünürün perspektifinden ele alınabilir. Hermenötik, özellikle dilin ve kültürün anlamını çözme sürecine odaklanarak, metinleri yorumlama ve anlama konusunda derinlemesine bir yaklaşım sunmaktadır. Dilin evrensel karakterini ön plana çıkaran dilbilimci Gadamer, hermenötiğin önemini vurgu yaparak kavramın literatürde yaygınlık kazanması noktasında da öncü olmuştur.
Öte yandan, tin bilimi, insanın düşünce süreçleri, bilinçaltı ve ruhsal deneyimleri üzerine odaklanır. Bu alanda önemli olan düşünürler arasında Freud ve Jung gibi isimler bulunmaktadır. Hem hermenötik hem de tin bilimi, insanın anlam arayışını anlama çabası içerisindedir ancak vurguladıkları unsurlar farklı olabilmektedir.
Bu derlemede; A) hermenötik ve tin bilimi nedir? B) her iki yaklaşımı benimseyen düşünürler arasındaki benzerlik ve farklılık nelerdir? C) Her iki yaklaşımın ortak ve farklı yönleri nelerdir? Soruları analiz edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda her iki disipline ait literatür taranmış ve objektif biçimde özetlenmiştir.
Sonuç itibariyle her iki yaklaşım da fenomenolojik bir temele dayanmakta, öznel deneyimi ön planda tutmakta ve merkezlerine dili koymaktadır. Diğer taraftan hermenötik ve tin bilimi; anlamın kaynağı, metin ve zihin, bilincin nesnelliği" yönünden birbirlerinden farklılık göstermektedir. Hermenötik yazılı metne ve genellikle tarihsel ve kültürel bağlamda bakarken, tin bilimi insan bilincine duygusal deneyimlere ve zihinsel süreçleri ele almaktadır.
Anahtar Kelimeler: Hermenötik, Tin Bilimi, Fenomenoloji, disiplinler arası analiz.

HERMENEUTICS AND SPIRITUAL SCIENCE IN DIFFERENT DISCIPLINES: A COMPILATION ON SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS THROUGH THINKERS

Abstract
Hermeneutics and psychology, although regarded as significant research domains in different disciplines, exhibit both similarities and distinctions. These correspondences and disparities can be examined through the perspectives of various philosophers. Hermeneutics, with a particular emphasis on unraveling the meaning of language and culture, provides a profound approach to interpreting and understanding texts. Linguist Gadamer, highlighting the universal nature of language, played a pioneering role in emphasizing the significance of hermeneutics, contributing to its widespread recognition in the literature.
On the other hand, psychology focuses on human thought processes, the subconscious, and psychological experiences, featuring prominent thinkers such as Freud and Jung. Both hermeneutics and psychology engage in understanding humanity's quest for meaning; however, the elements they emphasize may differ.

This compilation analyzes the questions: A) What are hermeneutics and psychology? B) What are the similarities and differences among philosophers who embrace both approaches? C) What are the common and distinct aspects of both approaches? In pursuit of these objectives, the literature of both disciplines has been reviewed and summarized.
As a result, both approaches are based on a phenomenological basis, prioritize subjective experience and put language at their center. On the other hand, hermeneutics and spiritual science; They differ from each other in terms of "the source of meaning, the text and the mind, the objectivity of consciousness". While hermeneutics looks at the written text and often in its historical and cultural context, spiritual science looks at human consciousness, emotional experiences and mental processes.
Keywords: Hermeneutics, Science of Spirit, Phenomenology, interdisciplinary analysis.

Giriş

Hermenötik, Antik Yunan'da kökleri olan bir düşünce geleneğidir. Antik Yunan'da, özellikle dilin doğası, yorumlama ve anlam konularında düşünce üreten birkaç önemli filozof bulunmaktadır. Sokratik Diyaloğu ve Platon bunlardan bir tanesini oluşturmaktadır. Sokratik diyaloğu, Sokrat'ın öğrencileriyle yaptığı konuşmalara dayanan bir yöntemdir. Sokrat, dilin anlamı ve doğası konusunda çeşitli konuşmalar yapmıştır. Özellikle "Cratylus (Kratylus)" adlı eserde, dilin doğasına dair düşünceler ortaya koymuştur. Platon, Sokrat'ın öğrencisi olarak dilin anlamını ve gerçeği anlama sürecini ele almıştır. Öğretilerinde yazılı metinlere olan güven ve bu metinlerin yorumlanması önemli bir yer tutar. Bu, Hermenötik düşünceye zemin hazırlayan unsurlardan biridir. Hermenötik düşünceye zemin hazırlayan bir diğer düşünür ise Platon'un öğrencisi Aristoteles'tir. Aristoteles, Platon'un öğrencisi olmuş ancak bazı konularda hocasıyla ayrışmıştır. Örneğin; Platon'a göre gerçek varlık ideolojidir ancak Aristoteles'e göre mutlak gerçeklik nesnenin kendisidir. Yine Platon'a göre bilgi doğuştan gelmektedir ve devlet filozoflar tarafından yönetilmelidir. Oysa Aristoteles'e göre bilginin deneyimlenen bir şey olduğundan bahsederken, diğer taraftan da devlet yönetimi konusunda tek bir yönetim şeklinin olmadığını ifade etmektedir. Ancak her ne kadar hocasıyla farklılığa düşmüş olsa da her ikisi de hermenötiğin bugün ki şeklini almasında katkıda bulunmuş oldukları görülmektedir. Aristoteles, "Peri Hermeneias (Yorum Üzerine)" adlı eserinde dilin doğası ve mantığı konusunda düşüncelerini ortaya koymuştur. Bu eser, mantık ve dil felsefesi açısından önemlidir ve hermenötik düşüncenin temelini oluşturur. (Ricoeur, 2000).
Antik Yunan'da bu düşünürlerin dil, anlam ve yorumlama üzerine yaptıkları düşünceler, hermenötik geleneğinin temellerini atmıştır. Ancak, hermenötik düşünce daha sonra Hristiyan teolojisi, Alman romantizmi ve modern filozoflar tarafından daha fazla geliştirilmiştir. Hermenötik, özellikle 19. ve 20. yüzyıllarda Schleiermacher, Dilthey, Heidegger, Gadamer ve diğer düşünürler tarafından daha da derinleştirilmiş ve genişletilmiştir.
Kavramın antik Yunan'da nereye kadar dayandığının girişiyle başlayan söz konusu bu çalışmada; neredeyse birçok disiplinde yeri olan Hermenötik ve Tin biliminin ne olduğu, hangi anlama geldiği, hangi disiplinlerde nasıl yer bulduğu ve ne tür eleştirilere maruz kaldığı felsefi düşünürler üzerinden değerlendirilmiş, son olarak konuyla ilgili yine önde gelen yazarların düşünceleri etrafında her iki yöntemin arasındaki benzerlik ve farklılıkların neler olduğu tartışılarak literatüre katkıda bulunmak hedeflenmektedir.

Yöntem

Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmış ve bu yöntemle elde edilen yazılı kaynaklar (makaleler, kitaplar, bildiriler vb.) taranarak konuya dair düşünürler üzerinden karşılaştırmalı bir bakış açısıyla açıklık getirilmiştir.

Konuyla ilgili daha önce yazılan ve yapılan araştırmalar kaynak olarak toplanmış, derlenmiş ve kendi içinde birbiriyle hangi açıdan benzeşip hangi açıdan ayrıştıkları noktalar yakalanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda söz konusu makalede, hermenötik ve tin bilimi yöntemlerini literatüre kimin kazandırdığı, 18. ve 19. Yy.'da kimlerin genişlettiği ve günümüz disiplinlerinde nasıl ve kimler tarafından kullanıldıkları saptanarak, bu disiplinler arasındaki kullanma biçimlerinde ve yazarların konuya bakış açılarındaki benzerlik ve farklılıkların neler olduğu objektif bir şekilde tartışılmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Hermenötiğin Doğuşu ve Düşünürler Tarafından Yorumlanma Biçimi

"Hermenötik" terimi, Yunanca "hermeneuein" kelimesinden türetilmiştir ve çeviri, yorumlama veya anlama anlamına gelir (Harvey'den akt. Güç, 1994). Hermenötik, özünde, metinlerin, kültürlerin ve tarihî bağlamların anlamını anlama ve yorumlama sürecini inceleyen bir disiplindir (Dilthey, Hermeneutics and the Study of History, 1996). Antik Yunan'da kavramın bizatihi kendisini kullanmamış olsalar da Sokrates, Platon ve Aristoteles'in etrafında şekillendiği söylenmektedir. Fakat kavramın direkt kendisini kullanan ve ardından gelişmesine katkıda bulunan yazarlar ve çalışmaları arasında; "Friedrich Schleiermacher (1768-1834), Hermeneutics and Criticism (Hermenötik ve Eleştiri), Wilhelm Dilthey (1833-1911): Practical Philosophy (Pratik Felsefe), Introduction to the Human Sciences (İnsan Bilimlerine Giriş). Martin Heidegger (1889-1976): Being and Time (Varlık ve Zaman), Hans-Georg Gadamer: Truth and Method (Hakikat ve Yöntem) sayılmaktadır. Bu bağlamda Hermenötik temelini tarihsel, felsefi ve kültürel bağlamlardan almaktadır.

Friedrich Schleiermacher (1768-1834) hermenötiğin ilahiyatın yorumlanmasındaki yerine değinmektedir. Alman teolog, filozof ve eleştirmen olarak tanınan Schleiermacher, hermenötik alanında önemli bir figürdür. Schleiermacher, özellikle dini metinleri yorumlama konusundaki düşünceleriyle bilinir. "Hermenötik Üzerine" adlı eseri, hermenötik kavramının gelişiminde önemli bir dönemeçtir. Hermenötiğin kökeni, 19. yüzyılın başlarına dayanır. Friedrich Schleiermacher, ilahiyat metinlerini anlamak için hermenötiği bir yöntem olarak öne sürdü ve bu, hermenötiğin tarihsel dönüm noktalarını oluşturan temellerinden biridir (Sehleiermacher, 1998).

Wilhelm Dilthey (1833-1911) ise hermenötiğe tarihsel, dilsel ve toplumsal bağlamda yaklaşmaktadır. Alman filozof ve tarihçi olan Dilthey, Schleiermacher 'in hermenötik düşüncesini geliştirdi. Dilthey, hermenötiği genişleterek sosyal bilimlerde ve tarih biliminde kullanılacak bir metodoloji olarak öne sürdü. "Pratik Akıl" (1883) adlı eseri, hermenötik düşüncesini etkileyici bir şekilde ele alır. Hermenötiğin temellerini atan Wilhelm Dilthey, tarihi bağlamın önemini vurgulayarak, insan davranışlarını anlamanın tarihsel bağlamı içinde gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuştur. Dil ve Toplumsal Bağlam: Hermenötik, dilin toplumsal bağlam içinde anlaşılması gerektiğini savunur. Dil, kültür ve toplum arasındaki karşılıklı etkileşimin anlamın oluşumunu etkiler (Dilthey, Hermeneutics and the Study of History, 1996).

Martin Heidegger (1889-1976) hermenötiği fenomenolojik çerçevede ele almaktadır. Alman filozof Heidegger, hermenötik düşünceyi derinleştiren önemli bir figürdür. Onun "Varlık ve Zaman (On time and being)" (1927) adlı eserinde, hermenötik yaklaşımı fenomenolojik bir çerçeve içinde ele alır. Heidegger, dilin önemine vurgu yaparak hermenötik düşünceyi etkilemiştir. Hans-Georg Gadamer, "Truth and Method" adlı eserinde, anlamın sürekli değişen bir süreç olduğunu ve her yorumun mevcut anlayışı etkilediğini ortaya koymuştur. Ayrıca tarihsel bilincin hermenötik süreçteki merkezi rolünü vurgular. Tarihi bağlamın, anlamın oluşumunda temel bir etken olduğunu savunur (Gadamer, 2013). Ricoeur dil ve metafor üzerinden anlatının rolüne değinmektedir.

Paul Ricoeur, hermenötiği anlatı (narrative) üzerinden ele almış ve anlatının, insan deneyimini anlamada temel bir araç olduğunu savunmuştur. Dil ve Metafor: Ayrıca dilin anlam oluşturmada oynadığı merkezi rolü vurgulamışlardır. Metaforun, anlamın derinleşmesine ve genişlemesine katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir (Ricoeur, 1975).
Çalışmanın bu aşamasına kadar yukarıda sözü geçen çalışmalar 18. Ve 19. Yüzyıllara ait olarak verilmiştir. Günümüzde hermenötik bilimini geliştiren ve bu alanda önemli çalışmalar yapan birçok düşünür ve araştırmacı bulunmaktadır. Ancak, kesin bir liste sunmak zordur, çünkü hermenötik düşünce farklı disiplinlerde ve farklı bağlamlarda gelişmeye devam etmektedir. Ancak literatüre katkıda bulunan başlıca çalışmalardan bazıları aşağıda tartışmaya alınmıştır.

Günümüz: Farklı Disiplin ve Bilimlerde Hermenötik

Hermenötik düşünce, günümüzde felsefe, edebiyat, sosyal bilimler, din, sanat ve daha birçok alanda etkili olmaya devam etmektedir. Hermenötiğin problemlerini hem kavramsal hem de tarihi sebeplerden dolayı kaynaklandığını ifade eden Harvey, diğer pek çok akademik disiplinlere nazaran dinin bilimsel incelenmesinde daha fazla kaçınılmaz olduğunu savunmaktadır. Dinlerin kendileri kavramsal olarak birer yorum toplulukları olarak telakki edilebilir, böylece dinlerin bilimsel olarak incelenmesi bir yorumun yorumu şeklini alacaktır. Dinin bilimsel yorumu, çoğu kere dini yorumdan ziyade farklı faraziyelere dayandığından, herhangi bir dinin mensupları çoğunlukla bilim adamının yorumunu indirgemeci ve yabancı olarak görürler. Dinin bilimsel yorumuna inanan kişinin görüşüne ne derece itibar etmesi gerektiği konusunda din bilimcileri arasında uzun zamandan beri süregelen tartışmanın sebebi budur (Yazan: Van A. Harvey Çev. Ahmet GÜÇ).
Kearney, hermenötik düşünceyi postmodern bağlamda ele alarak, özellikle anlamın ve yorumun karmaşıklığına odaklanmıştır. "On Stories (Hikayeler Üzerine)" ve "Strangers, Gods and Monsters (Yabancılar, Tanrılar ve Canavarlar) " gibi eserleri, hermenötik konulara modern bir bakış açısı getirir. "On Stories" adlı eserinde hikayelerin insan deneyimindeki merkezi rolünü vurgular, anlam yaratma sürecini ele alır ve hikayelerin kimliği şekillendirmedeki önemini inceler (Kearney, 2001). "Strangers, Gods and Monsters": eserinde ise yabancılık, tanrılar ve canavarlar teması üzerinden farklı kültürler arası etkileşimleri ve karşılaşmaların insan ilişkileri üzerindeki etkilerini inceler (Kearney, 2002).
Leder, fenomenoloji ve hermenötik arasındaki ilişkiyi inceleyerek, tıp etiği, sağlık ve beden konularında önemli katkılarda bulunmuştur. "The Absent Body" adlı eseri, bu bağlamda dikkate değerdir Drew Leder, "The Absent Body" adlı eserinde hermenötik perspektifle insan vücudunu inceleyerek, bedenin anlamının ve deneyiminin biyolojik sınırların ötesine nasıl genişlediğini anlatır (Leder, 1990).
Maura Dowling, Hermeneutics: an exploration (Hermenötik: Bir Keşif) adlı makalesinde hemşirelik alanında kullanılan hermenötiği fenomenolojik yaklaşım çerçevesinde değerlendirerek bir uyarıda bulunmaktadır. Hermenötik fenomenolojiyi kullanan hemşire araştırmacıların çalışmalarının felsefi temellerini net bir şekilde araştırmaları gerektiği vurgulanıyor, aksi takdirde bu durum, okuyucuya daha fazla soru bırakabilir ve hermenötik hemşirelik araştırmalarındaki kafa karışıklığına katkıda bulunabilir (Dowling, 2004).
What is critical hermeneutics? Adlı eserinde Jonathan Roberge, eleştirel hermenötiğin anlam, eylem ve deneyim arasındaki ince diyalektiği ele alarak, ideolojinin anlam-yorum-metin dinamiğinin anlamın pratik eylemde nasıl şekillendiği konusundaki zorluğunu vurgulamakta ve bu bağlamda eleştirel hermenötiğin teorik ve etik hedeflerini sorgulamaktadır.

Tin Bilimlerinin Doğuşu ve Farklı Disiplinler Tarafından Kullanılma Biçimi

Tin bilimi, genellikle fenomenolojik bir bakış açısıyla düşünülen ve insan bilincinin temel özelliklerini, zihinsel süreçleri, algıyı ve anlamı anlamaya çalışan bir disiplindir. Antik Yunan düşünce geleneği içinde "psikoloji" veya "ruh bilimi" ile ilgili kavramlar, "tin" veya "psyche (ruh)" terimleriyle açıklanmıştır. Antik filozoflar arasında, örneğin Platon ve Aristoteles, insanın içsel dünyasını anlamaya yönelik düşüncelerini geliştirmişlerdir. Ancak, "tin bilimi" terimi, bu erken dönem filozoflar arasında spesifik bir şekilde kullanılmamıştır. Daha yakın tarihlerde, "tin bilimi" terimi özellikle 19. yüzyılın sonlarına doğru, Wilhelm Wundt ve diğer psikologlar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Wundt, Leipzig Üniversitesi'nde 1879'da açtığı laboratuvarla deneysel psikoloji alanında öncü olmuş ve "tin bilimi" terimini, psikolojiyi bir bilim olarak tanımlamak için kullanmıştır. Bu dönemde, "tin" terimi genellikle zihinsel süreçleri ve bilincin doğasını ifade etmek için kullanılmıştır.

Tin bilimi, fenomenoloji ve varoluşçuluk gibi temel felsefi akımların etkisi altında gelişmiştir. Bu alanın temelini atan düşünürler, genellikle tarihsel olarak belirli bir sıra içinde düşünülmektedir. "Fenomenolojinin İdeası" adlı çalışmasında Edmund Husserl; fenomenoloji adlı felsefi yöntemiyle Tin biliminin temellerini atmıştır. "Fenomenolojinin İdeası" adlı eseri, bu metodolojinin temel ilkelerini açıklar ve fenomenolojik redüksiyonun (indirgeme) önemini vurgular fenomenolojiyi temellendirme çabası içinde, bilincin doğasını anlama ve nesnelerin saf fenomenlerine odaklanma amacını açıklar (Husserl, 1999).

Husserl'ın öğrencisi olan Martin Heidegger, fenomenolojinin etkisi altında varoluşçu bir perspektife yönelmiştir. "Varlık ve Zaman" adlı eseri, Heidegger'ın varlık (Being) kavramını ve insanın tinle ilişkisini ele aldığı önemli bir metindir. Heidegger, fenomenolojinin etkisi altında tinin varlığını anlamaya yönelik kendi ontolojik bakış açısını geliştirmiştir. "Varlık ve Zaman" adlı eseri, Heidegger'ın tin ve varlık konularındaki düşüncelerini içerir. Varlığın anlamını, özellikle de "Dasein" kavramını kullanarak, insanın varoluşsal durumu ve dünyayla ilişkisini anlamaya yönelik derinlemesine bir analiz sunar. "Dasein," sadece var olmak anlamına gelmez, aynı zamanda varlığını anlamlandırma, kendinin farkında olma ve dünyayla ilişki kurma şeklinde derinlemesine bir anlam içerir. Heidegger, bu kavramı, insanın varoluşsal durumunu anlamak ve varlıkla olan ilişkisini incelemek için kullanmıştır (Heidegger, 2010).

Varoluşçu düşünce, tin biliminin temelini oluşturan diğer bir akımdır. Jean-Paul Sartre, özgürlük, sorumluluk ve varoluşçu bakış açısıyla tinin doğasını ele almıştır. Varoluşçu bir perspektifle tin bilimine yaklaşan Sartre'ının "Varoluşçuluk Nedir?" adlı eseri, varoluşçu düşüncesini anlamamız için önemli bir kaynaktır. Ayrıca bu eserinde, özgürlük, sorumluluk ve bilincin özellikleri gibi konuları ele alarak tin bilimine katkıda bulunur. Varoluşçuluğun temel prensiplerini açıklamakta ve insanın özgürlüğü, sorumluluğu ve kendi varoluşunu şekillendirme yeteneği üzerine odaklanarak varoluşçuluğun ana fikirlerini ele almaktadır (Sartre, 2007).

Maurice Merleau-Ponty "Algılanan Dünya" adlı çalışmasında fenomenolojik bir perspektiften hareketle, algının ve bedenin tinle ilişkisini ele alır. Algı, beden, duyular ve deneyim gibi konuları ele alarak insanın dünyayla nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamaya çalışır. Merleau-Ponty, algının sadece zihinsel bir süreç olmadığını, aynı zamanda bedenin deneyimi, duyuların rolü ve fenomenolojik bir bakış açısıyla dünyanın nasıl "algılandığını" irdeleyerek, algılamayı sadece bir bilinç olayı olarak değil, aynı zamanda vücut ve çevreyle etkileşim içinde bir deneyim olarak ele alır (Ponty, 2004).

Hannah Arendt, tin bilimini sosyal ve politik bir bağlamda ele alarak özgürlük, eylem ve kamusal alan gibi konuları işlemiştir. Arendt "İnsan Zihninin Koşulları" adlı çalışmasında ise insan zihnini ve eylemi politik bir bağlamda inceleyerek, özgürlük ve eylemin tinle ilişkisini tartışır insan düşüncesinin temel unsurlarını ve zihinsel faaliyetlerin koşullarını inceler.

Arendt, özgür düşünce, özgün deneyim ve politik eylem konularında düşüncelerini paylaşarak, insanın düşünsel potansiyelini anlamaya yönelik bir çaba içindedir (Arendt, 1981).
Daniel Dennett - "Consciousness Explained" adlı çalışmasında, bilinç ve zihin konularında önemli çalışmalara imza atmış bir filozoftur. "Bilincin Açıklaması" adlı eseri, zihin ve bilinç konularını detaylı bir şekilde ele alırken, fiziksel ve nörolojik perspektiflerle bilincin anlaşılmasına katkıda bulunmaya çalışır (Dennett, 1992).
Antonio Damasio - "Descartes' Error: Emotion, Reason, and the Human Brain" ve "Self Comes to Mind" isimli çalışmalarında, zihin ve bilinç konularında çalışan bir nörobilimcidir. "Descartes'in hatası ve aklıma kendisi gelir" eserleri, zihinsel süreçlerin biyolojik temelleri ve bilinç olgusunu inceleyen önemli kaynaktır (Damasio, 2005; 2010)
Thomas Metzinger - "Being No One" ve "The Ego Tunnel", bilinç, benlik ve zihin konularında çalışan bir filozoftur. "Being No One" ve "The Ego Tunnel" adlı eserleri, bilincin ve benliğin felsefi ve nörobilimsel açılardan incelenmesine katkı sağlar (Metzinger, 2004; 2009). Susan Blackmore, bilinç konusundaki çalışmalarıyla bilinen bir psikolog ve yazar. "Consciousness: A Very Short Introduction" adlı eseri, bilinç konularını geniş bir perspektiften ele alarak okuyucuya anlaşılır bir giriş sunar (Blackmore, 2005). Bu açıdan bakıldığında Metzinger ve Susan'ın tin bilimlerinde çalışma biçiminin bilinç olarak aynı olduğu görülmektedir.

Hermenötik ve Tin Bilimi: Ortak ve Farklı Yönleri

Her iki disiplin de insan deneyimini anlamaya yönelik benzer bir çabanın ürünü olsa da farklı vurguları ve odak noktaları nedeniyle ayrılmaktadırlar. Hermenötik, genellikle kültürel ve tarihsel bağlamları vurgularken, tin bilimi bireyin içsel dünyasına daha yakından odaklanır. Her ikisi de öznel deneyimi önemser ve fenomenolojik bir temele dayanır, ancak farklı disiplinlerin farklı yönleri vurgulaması nedeniyle belirgin farklılıklar da içerirler.
Hem hermenötik hem de tin bilimi, fenomenolojik bir temele dayanmaktadır. Özellikle Husserl ve Heidegger gibi düşünürler, fenomenolojik yöntemleri kullanarak bilincin ve deneyimin anlaşılmasına odaklanmışlardır ve bu anlamda ***fenomenolojik temelde*** ortak yönleri bulunmaktadır (Husserl, 1999). Her iki disiplin de öznel deneyimi ön planda tutar. Hermenötik, metinlerin yorumlanması sırasında öznellik ve tarihsel bağlamın etkileşimini vurgularken, tin bilimi bireyin içsel deneyimini anlama çabası içerir ve bu yönüyle de ***öznel deneyimin önemi*** açısından benzerdirler (Dilthey, 1989). Dil hem hermenötikte hem de tin biliminde merkezi bir role sahiptir. Hermenötik, metinlerin dil aracılığıyla anlaşılmasına odaklanırken, tin bilimi dilin düşünce ve anlam oluşturmada nasıl etkili olduğunu inceler ve bu bağlamda da ***dilin rolü*** açısından ortak paydaları bulunmaktadır (Heidegger, 2010).
Hermenötik, genellikle metinlerin yorumlanması ve kültürel anlamların ortaya çıkarılması üzerinde odaklanır. Öte yandan, tin bilimi bireyin içsel dünyasını ve bilincin nasıl oluştuğunu anlamaya yöneliktir ve bu açıdan ***anlamın kaynağı*** bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir (Gadamer, 2004). Hermenötik, genellikle yazılı metinlerin yorumlanmasına odaklanırken, tin bilimi genellikle bireyin zihinsel süreçleri, bilincini ve duygusal deneyimlerini inceleyerek öne çıkar. Bu, metinlerin yorumlanmasının ötesinde, bireyin içsel dünyasına doğru bir odaklanma anlamına gelir ki bu da ***metin ve zihin*** açısından birbirlerinden farklılık oluşturmaktadır. (Metzinger, 2004). Hermenötik, genellikle kültürel ve tarihsel bağlamlar içinde anlamı arar ve bu bağlamların öznelliğini vurgular. Tin bilimi ise bireyin zihinsel süreçlerini daha nesnel bir biçimde anlamaya çalışır, ancak bu bile öznel deneyimle sınırlıdır ve bu yönüyle de tin bilimi hermenötik ile ***bilincin nesnelliği*** bakımından farklılıkları bünyesinde bulundurmaktadır (Damasio, 2005).

Sonuç

Farklı disiplinlerdeki hermenötik ve tin bilimi araştırmaları, insan deneyimini anlamanın karmaşıklığını ve çeşitliliğini ortaya koymaktadır. Bu derleme, her iki disiplini ele alarak, farklı düşünürlerin perspektifleri üzerinden benzerlikleri ve farklılıkları analiz etme amacı gayreti içerisinde yazılmıştır.

Hermenötik; kavramın bizatihi kendisi kullanılmamış olsa da Antik Yunan'a kadar dayanmaktadır. Anlama ve yorumlama anlamlarına gelmektedir. Esas itibariyle 18. Ve 19. Yy.'larda Hristiyan teolojisi, Alman bilim adamları ve modern dönem filozoflar tarafından direk kavramın kendisi kullanılmış ve farklı disiplinlere birer yaklaşım yöntemi olarak kazandırılmıştır.

Friedrich Schleiermacher, Wilhelm Dilthey, Martin Heidegger, Hans-Georg Gadamer hermenötik yaklaşımının temellerini atan ve geliştiren düşünürler olarak görülmektedir. Bu ve diğer bazı düşünürler hermenötiği farklı disiplinlere de taşımıştır.

Schleiermacher ilahiyatın yorumlanması noktasında hermenötiği basurken, Schleiermacher 'in bu düşünce yapısını geliştiren Dilthey ise hermenötiğe tarihsel, dilsel ve toplumsal açıdan yaklaşmakta ve insan davranışını anlamanın yöntemi olarak görmektedir.

Hermenötiği fenomenolojik çerçevede değerlendiren Heidegger dilin önemine vurgu yapmış ve anlamın sürekli değiştiği konusunda uyarı yapmaktadır. Ayrıca hermenötiği tarihsel süreç içerisinde değerlendirerek Wilhelm Dilthey ile benzerlik taşımaktadır.

Paul Ricoeur ise hermenötiği anlatı (narrative) boyutuyla ele almış ve anlatıyı insan tecrübelerini, deneyimlerini kavramada kullanılabilecek bir yaklaşım olduğundan bahsetmektedir. Anlatı terimini Aristoteles'in Poetikasına kadar götürmek mümkün gözüktüğünden dolayı Ricoeur ile Aristoteles arasında bu açıdan benzerlik de saptanmıştır. Ayrıca Kearney de Ricoeur gibi insan deneyimini anlamada hermenötiğin yeri ve öneminden bahsetmektedir.

Schleiermacher gibi Harvey de hermenötiği dinin bilimsel incelemesinde kullanılabilecek bit metot olarak ifade etmektedir. Son olarak hermenötiği Heidegger gibi fenomenolojik yaklaşımla ele alan Maura Dowling, hermenötik fenomenolojiyi hemşirelik alanına indirgemiş ancak bu alanda çalışma gerçekleştirecek kişileri yapacakları çalışmaların felsefi temellerini net bir şekilde bilmeleri konusunda da uyarmıştır.

Fenomenolojik temelde, öznel deneyimin öneminde ve dilin rolü açısından her iki bilim benzerlikleri bünyelerinde bulundururken, anlamın kaynağı, metin ve zihin, bilincin nesnelliği yönünden de birbirlerinden farklılaştıkları görülmektedir.

Kaynakça

Arent, H. (1998). *The Human Condition.* London: The Univercity of Chicago Press.

Blackmore, S. (2005). *Consciousness: A Very Short Introduction.* Oxford: Oxford Univercity Press.

Damasıo, A. R. (1994). *Descartes'error.* New York: Avon Book.

Dennett, D. (1991). *Consciousness Explained.* New York: Paperback Edition.

Dilthey, W. (1996). *Hermeneutics and the Study of History.* Princeton: Princeton University Press.

Dilthey, W., Makkreel, R., & Rodi, F. (1989). *Intoduction to the Human Sciences.* Princeton Univ Pr.

Dowling, M. (2004). Hermeneutics: an exploration. *NURSE RESEARCHER, 11*(4), s. 30-39.

Gadamer, H.-G. (2013). *Truth and Method.* UK: Bloomsbury Academic .

Heidegger, M. (2002). *On time and being.* Chicago: University of Chicago Press.

Husserl, E. (1999). *The Idea Of Phenomenology.* (L. Hardy, Çev.) Boston: Kluwer Academıc Publıshers.

Kearney, R. (2002). *On Stories.* London and New York: Routledge.

Kearney, R. (2003). *Strangers, Gods And Monsters.* London and New York: Routledge .

Leder, D. (1990). *The Absent Body.* The Unıversıty Of Chicago Press: Chicago And London.

MERLEAU-PONTY, M. (2004). *The World of Perception.* (O. DAVIS, Çev.) London and New York: Routledge .

Metzinger, T. (2003). *Being No One.* London: The MIT Press .

Metzinger, T. (2009). *The Ego Yunnel.* New York: Basic Books.

Ricoeur, P. (1977). *The Rule of Metaphor The creation of meaning in language.* London and New York: University of Toronto Press.

Ricoeur, P. (1990). *Time and Narrative.* London: The Univercity of Chicago Press Ltd.

SARTRE, J.-P. (2007). *Existentialism Is a Humanism.* (A. Cohen-Solal, Dü., & C. Macomber, Çev.) London: Yale Univercity Press.

Sehleiermacher, F. (1998). *Hermeneutics and Criticism And Other Writings.* (A. BOWIE, Çev.) United Kingdom at the University Press: Cambridge.